

Grau en Antropologia Social i Cultural

GUIA DOCENT

Codi assignatura: 101245

Nom assignatura: Noves Formes de Família i Nous Grups Domèstics.

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Noves formes de família i nous grups domèstics
Codi	101245
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	Cuart curs, primer semestre.
Horari	<i>Dimarts i dijous, de 13:00 a 14:30h</i>
Lloc on s'imparteix	<i>Facultat o Escola (l'aula apareixerà als horaris)</i>
Llengües	Català, castellà i anglès.

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Jordi Grau Rebollo
Departament	Antropologia Social i Cultural
Universitat/Institució	Facultat de Filosofia i Lletres / Universitat Autònoma de Barcelona.
Despatx	B9-213
Telèfon (*)	93 5813485
e-mail	jordi.grau@uab.cat
Horari d'atenció	Concertar per correu electrònic

2. Equip docent

Nom professor/a	Jordi Grau Rebollo
Departament	Antropologia Social i Cultural
Universitat/Institució	Facultat de Filosofia i Lletres / Universitat Autònoma de Barcelona.
Despatx	B9-213.
Telèfon (*)	93 5813485
e-mail	jordi.grau@uab.cat
Horari de tutories	Permanència: Dimarts i Dijous: 11:30-12:30h; Prèvia cita: Dilluns: 9-11, Dimarts i Dijous: 9-10.

(Afegiu tants camps com sigui necessari)

3.- Prerequisits

(prerequisits oficials i/o coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura)

A les assignatures de primer es podria incloure informació sobre els coneixements mínims necessaris per a cursar l'assignatura, com a consells sobre quins temes repassar

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Assignatura optativa de quart curs del Grau d'Antropologia Social i Cultural que pertany als àmbits especialitzats de Cultura i Societat.

L'assignatura s'adreça específicament a l'estudi dels canvis que es produeixen en les relacions de parentiu al nostre propi context sociocultural. Per aquesta raó, l'ús que es fa de conceptes com "família", "matrimoni", etc. no fa referència a conceptes teòrics sinó a conceptes propis de la nostra cultura. Com a temes específics es tractaran les noves tecnologies reproductives, l'augment de les adopcions, les famílies homoparentals, la pluriparentalitat i les parelles sense fills, amb les seves repercussions sobre la conceptualització del parentiu.

En acabar l'assignatura, l'alumne serà capaç de:

- Familiaritzar-se amb les tipologies i els debats teòrics sobre noves formes d'organització familiar i formació de nous grups domèstics.
- Ubicar aquests debats dins la teoria crítica del parentiu i els estudis de la família en el nostre entorn cultural.
- Posar en relació les noves formes d'organització familiar i nous grups domèstics amb les coordenades socioculturals i històriques en què apareixen i desenvolupen.
- Analitzar les influències que poden tenir les desigualtats de gènere, classe social, ètnia, edat, orientació afectiva-sexual i identitàries en l'organització d'aquestes noves tipologies.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

A2. Identificar la variabilitat transcultural dels sistemes de parentiu i la teoria antropològica al respecte.

Resultats d'aprenentatge

A2.12 Analitzar les desigualtats socials, ètniques, de classe, de gènere, d'orientació sexual, d'edat i les identitats associades que poden tenir influència en la conformació de noves formes de família i grups domèstics.

Competència

A6 Demostrar que es coneix i comprenen els desenvolupaments disciplinaris recents i la vinculació de la teoria antropològica amb les disciplines socials afins en el seu desenvolupament històric i les tendències interdisciplinàries actuals en els àmbits del parentiu, la família i els grups domèstics.

Resultats d'aprenentatge

A6.7 Reconèixer la importància de les anàlisis de xarxes i altres metodologies i tècniques de recerca per a l'estudi de les xarxes de recolzament en la criança dels infants.

A6.9 Identificar les analogies i diferències entre els enfocaments de la Sociologia i l'Antropologia en l'estudi de la família i els grups domèstics.

Competència

CT5. Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinar.

Resultats d'aprenentatge

CT5.1. Estructurar la informació obtinguda i elaborar-la teòricament.

CT5.2. Presentar en públic els resultats d'un treball.

Competència

CG3. (CGU: competències generals UAB, si no estan incloses a les CT)

6.- Continguts de l'assignatura

1. De la sacsejada teòrica dels vuitanta a les noves orientacions en l'estudi del parentiu.

- La influència de David M. Schneider. Del parentiu euro-americà fins a Malàisia. Convulsió disciplinar i àmbits emergents
- Redimensió de la biologia en l'estudi del parentiu i la família. Relacionalitat i criança.
- Contextos socials i polítics a Espanya, Europa i els Estats Units.

2. L'estudi de les noves formes de família i els nous grups domèstics.

- Aproximacions disciplinars i interdisciplinars a l'estudi de la família i els grups domèstics.
- Família, gènere i estat del benestar.
- Afectivitat i criança. Xarxes de suport i recolzament.

3. Famílies i formes emergents de relacionalitat, criança i convivència.

- El trencament de la tríada sexualitat, reproducció i matrimoni.
- Famílies reconstituïdes, monoparentalitat i canvis en els grups domèstics.
- Impacte de les noves tecnologies reproductives en la configuració familiar: de la reproducció assistida a la monoparentalitat voluntària.
- Cohabitació, parelles de fet i altres formes de convivència no marital.
- Més enllà de la coresidència: *L.A.T* i formes de relacionalitat no convivencial.
- Homoparentalitat i coparentalitat.
- Unions mixtes i famílies transnacionals.
- Adopció internacional i altres formes de circulació de nens/es.
- *Dinks* i fills/es sense fills/es.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

(metodologia docent)

ACTIVITATS FORMATIVES	METODOLOGIA DOCENT
- Classes teòriques i sessions dirigides de discussió i debat en grup. - Anàlisi de productes audiovisuals de contingut etnogràfic. - Redacció i presentació de treballs. Treball en equip. Exposició pública. - Estudi individual - Avaluació	- Classes magistrals amb suport de TIC - Debats en el grup classe. - Visionat i discussió de documents audiovisuals i altres produccions en format multimèdia. - Presentacions orals en grup. - Redacció d'un treball (individual o en grup) a partir d'una guia per a la seva realització. - Aplicació de conceptes teòrics a l'anàlisi de situacions etnogràfiques. - Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums. - Prova escrita. - Presentacions orals en grup. - Treball (individual / en grup).

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Exposició classe magistral	30	- Analitzar les desigualtats socials, ètniques, de classe, de gènere, d'orientació sexual, d'edat i les identitats associades que poden tenir influència en la conformació de noves formes de família i grups domèstics. - Reconèixer la importància de les anàlisis de xarxes i altres metodologies i tècniques de recerca per a l'estudi de les xarxes de recolzament en la criança dels infants. - Identificar les analogies i diferències entre els
----------------------------	----	---

		enfocaments de la Sociologia i l'Antropologia en l'estudi de la família i els grups domèstics.
Visionat i discussió producció audiovisual	8	- Analitzar les desigualtats socials, ètniques, de classe, de gènere, d'orientació sexual, d'edat i les identitats associades que poden tenir influència en la conformació de noves formes de família i grups domèstics.
Debats grup classe	6	- Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinar.
Prova escrita	2	- Estructurar la informació obtinguda i elaborar-la teòricament.

Supervisades

Tutories preparació treball escrit	5	- Ajudar a estructurar la informació obtinguda i elaborar-la teòricament.
Treballs i exposicions individuals o en equip	20	- Presentar en públic els resultats d'un treball

Autònomes

Lectures, prospecció i anàlisi d'informació	35	- Identificar les analogies i diferències entre els enfocaments de la Sociologia i l'Antropologia en l'estudi de la família i els grups domèstics
Estudi personal	40	- Estructurar la informació obtinguda i elaborar-la teòricament

8.- Avaluació

(Indicar el tipus d'evidències d'aprenentatge que l'estudiant haurà de lliurar, el seu pes en la qualificació final, els criteris d'avaluació, la definició de "no presentat", el procediment de revisió de les proves, el tractament d'eventuals casos particulars, etc.)

Mòdul de lliurament de treball. Realització individual o en grup. Tutoritzat. 40%

Mòdul de presentació pública de treball a l'aula. Presentació individual o en grup. Tutoritzat. 30%.

Mòdul de proves escrites. Examen Individual. 30%.

La data límit per a la formació de grups a l'assignatura és el **24 d'octubre de 2013**, mitjançant l'eina específica del Campus Virtual.

*Per tal de superar l'assignatura cal **presentar i aprovar** cada un dels mòduls d'avaluació.*

Es considera 'No Presentat' qui no realitzi com a mínim un 30% de l'avaluació.

A l'espai de l'assignatura al Campus Virtual trobareu informació relativa a cada un dels mòduls d'avaluació.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

Treball tutoritzat realitzat de forma individual o en grup.	40	- L'estudiant és capaç d'analitzar les desigualtats socials, ètniques, de classe, de gènere, d'orientació sexual, d'edat i les identitats associades que poden tenir influència en la conformació de noves formes de família i grups domèstics. - L'estudiant sap identificar les analogies i diferències entre els enfocaments de la Sociologia i l'Antropologia en l'estudi de la família i els grups domèstics. - L'estudiant pot estructurar la informació obtinguda i elaborar-la teòricament
Presentació pública de treball en aula	18	

		- L'estudiant reconeix la importància de les anàlisis de xarxes i altres metodologies i tècniques de recerca per a l'estudi de les xarxes de recolzament en la criança dels infants - L'estudiant pot estructurar la informació obtinguda i elaborar-la teòricament - L'estudiant presenta en públic els resultats d'un treball
Prova escrita	2 (+ estudi personal)	- L'estudiant pot estructurar la informació obtinguda i elaborar-la teòricament

9- Bibliografia i enllaços web

Bibliografia general:

- Álvarez, Cristina (2006) Múltiples maternidades y la insoportable levedad de la paternidad en reproducción humana asistida. *Revista de Antropología Social*. 15, pp. 411-415.
- Bestard, Joan (coord.) (2012) Noves formes de família / Nuevas formas de familia. *Metrópolis*, cuaderno central. Publicació en línia:
http://www.barcelonametropolis.cat/site/unitFiles/607/QCFamilia_Metropolis.pdf
- Breger, R., Hill, R. (eds) (1998) *Cross-Cultural Marriage. Identity and Choice*. Oxford: Berg.
- Cabré, Anna; Domingo, Andreu (2007) "Tal com èrem i tal com som". *L'Avenç*, 323: pp. 20-26.
- Cadoret, Anne (2007) "L'apport des familles homoparentales dans le débat actuel sur la construction de la parenté". *L'Homme*, 183: 55-76.
- Cadoret, Anne (2010) "Maternité et parenté plurielle", en Fons, V., Piella, A. y Valdés, M. (Eds.) *Procreación, crianza y género. Aproximaciones antropológicas a la parentalidad*. Barcelona: PPU, pp: 279-291.
- Carsten, Janet (2004) *After Kinship*. Cambridge University Press.
- Carsten, Janet (2000) *Cultures of Relatedness: New Approaches to the Study of*

Kinship (edited). Cambridge University Press.

- Carsten, Janet (1997) *The Heat of the Hearth: The Process of Kinship in a Malay Fishing Community*. Oxford: Clarendon Press
- Comas d'Argemir, Dolors (1993) "Noves Formes de Família". *Revista del Centre d'Investigació, Formació i Assessorament*. Diputació de Barcelona; 11; pp: 25-31.
- Comas d'Argemir, Dolors (2000) "Mujeres, Familia y Estado del Bienestar", en Del Valle Teresa (Ed.) *Perspectivas Feministas desde la Antropología Social*. Barcelona: Ariel, pp: 187. 204.
- Comas d'Argemir, Dolors. (2012) "Políticas públicas y vida cotidiana. Redescubrimiento y auge de las políticas familiares en España". *Scripta Nova. Revista electrónica de Geografía y Ciencias Sociales*. [En línea]. Barcelona: Universidad de Barcelona, 15 de marzo de 2012, vol. XVI, nº 395 (20).
- Cortina, C., Esteve, A, Domingo, A. (2006) "Crecimiento y singularidades demográficas de los matrimonios de extranjeros en España", *Migraciones* 20: 75-105.
- Donoso, Silvia (2006) "Maternidad lésbica: reconocimiento y soporte en el ámbito de las relaciones familiares". En Roigé Ventura, X. (Coord.) *Familias de ayer, familias de hoy. Continuidades y cambios en Cataluña*. Barcelona: Icaria, pp: 515-534.
- Flaquer, Lluís (1998a) "Família i noves formes de convivència", en Giner, S. (dir.) (1998) *La Societat Catalana*. Barcelona: Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya, pp: 401-415.
- Grau Rebollo, Jorge (2006) *Procreación, género e identidad. Debates actuales sobre el parentesco y la familia en clave transcultural*. Barcelona: Ediciones Bellaterra.
- Grau Rebollo, Jorge (2010) "Parentesco e identidad. Debates recientes en torno al binomio naturaleza-cultura. ¿Rebiologización o reideologización del Parentesco?", a Díaz Cruz, R.; González Echevarría, A. (Eds) *Naturalezas, cuerpos, culturas. Metamorfosis e intersecciones*; México D.F.: UAM-Juan Pablos; pp: 81-109.
- Grau Rebollo, Jorge (2011) Parentesco, adscripción y crianza. Elaboraciones culturales de la adopción internacional y la circulación de niños. *Revista de Antropología Social*, 20, pp. 31-54.
- Imaz, Elixabete (2010) "¿Madre no hay más que una? De cómo la reflexión sobre las familias lesbianas ayuda a evidenciar el carácter cultural y de género de la maternidad", en Fons, V., Piella, A. y Valdés, M. (Eds.) *Procreación, crianza y género. Aproximaciones antropológicas a la parentalidad*. Barcelona: PPU, pp: 359-376.
- Jiménez Godoy, Ana Belén. (2005) *Modelos y realidades de la familia actual*. Barcelona: Fundamentos.
- Konvalinka, Nancy (ed.) (2012) *Modos y maneras de hacer familia : las familias tardías, una modalidad emergente*. Madrid: Biblioteca Nueva.
- Melhuss, Maritt (2010) "Hijos sin madres, padres desconocidos y otros problemas de filiación. Hechos reproductivos e imaginaciones procreativas en Noruega", en Fons, V.,

- Piella, A. y Valdés, M. (Eds.) *Procreación, crianza y género. Aproximaciones antropológicas a la parentalidad*. Barcelona: PPU, pp: 27-42.
- Miret, Pau; Cabré, Anna (Ed.) (2010) "Monogràfic "El desarrollo de la familia en España desde una perspectiva demográfica"". Papers. Revista de Sociologia, 95 (3) : pp. 1-754.
 - Olavarria, María Eugenia (2002) "De la casa al laboratorio. La teoría del parentesco hoy día". *Alteridades*, 12 (24): 99-116.
 - Pichardo, José Ignacio (2009) *Entender la diversidad familiar. Relaciones homosexuales y nuevos modelos de familia*. Barcelona: Edicions Bellaterra.
 - Piella Vila, Anna (2011) "Tener o no tener...hijos. Una aproximación histórica y transcultural a la relación entre parentesco e infecundidad", en Grau, J.; Rodríguez, D. y Valenzuela, H. (Eds). *ParentescoS. Modelos culturales de reproducción*. Barcelona: PPU, pp: 419-444.
 - Poveda, David; Jociles, Mª Isabel; Rivas, Ana M^a (2011) Monoparentalidad por elección: procesos de socialización de los hijos/as en un modelo familiar no convencional. *Athenea digital*. 11 (2): 133-154.
 - Ragoné, Helena (1996) Chasing the blood tie: Surrogate Mothers, Adoptive Mothers and Fathers. *American Ethnologist*, 23 (2), pp. 352-365.
 - Rodríguez García, Dan (2010) "Parentesco transnacional: intersecciones entre las teorías sobre migración y el ámbito procreativo", en V. Fons, A. Piella y M. Valdés (eds). *Procreación, crianza y género. Aproximaciones antropológicas a la parentalidad*. Barcelona: PPU, pp: 119-140.
 - Roigé Ventura, X. (Coord.) (2006) *Familias de ayer, familias de hoy. Continuidades y cambios en Cataluña*. Barcelona: Icaria.
 - Strohm, Charles *et al.* (2009) "Living Apart Together" relationships in the United States. *Demographic Research*. 21 (7), pp. 177-214.